

## **ORDINUL STEAUA ROMÂNIEI - PRIMA CONFERIRE. ATESTAREA DOCUMENTARĂ**

de LUCIA BIELTZ

În 1991 în colecțiile Muzeului Național de Istorie a României a intrat prin achiziție un document datat 22 mai 1877<sup>1</sup>; constituind prima întâmpinare guvernamentală făcută domnitorului Carol I pentru acordarea ordinului național Steaua României, în grad de "mare cruce" generalului Nicolae Golescu. De menționat că Legea pentru instituirea ordinului Steaua României a fost votată în Senat la 9 mai 1877, iar în Adunarea Deputaților la 10 mai același an și promulgată în aceeași zi de către domnitor<sup>2</sup>.

Valoarea muzeografică (implicit istorică) a documentului este de netăgăduit. Din punct de vedere al conținutului constituia, așa cum arătam, prima întâmpinare pentru acordarea ordinului Steaua României în cel mai înalt grad. Persoana căreia urma să i se atribuie era așa, cum chiar documentul o menționează "veteranul cauzei naționale" - Nicolae Golescu. Descendent al unei remarcabile familii boierești, împreună cu frații săi s-a implicat în cele mai importante momente ale istoriei moderne. S-a născut în 1810<sup>3</sup>, a făcut studii în țară și Elveția, iar la 20 de ani a îmbrățișat cariera militară, unde avansează până la gradul de colonel. În 1834 îl însoțea la Constantinopol pe Al.D.Ghica pentru primirea investiției. S-a implicat în absolut toate etapele revoluției de la 1848, perioadă în care a fost ministru de interne și membru al locotenenței domnești, reprezentând astfel țara și legitimând revoluția. În exil, după revoluție, în Germania, Franța, Malta, Imperiul Otoman, Grecia, Anglia continuă lupta pentru idealurile revoluției române. În 1857 a fost ales membru al Adunării Ad-Hoc acționând în paralel și în străinătate pentru cauza unirii. Și acum ca și înainte se află în imediata apropiere a celebrităților politice ale timpului. A fost apoi candidat la domnie, dar când a prins contur ideea alegerii lui Cuza și deci a unirii o sprijină și ca dovadă îl întâmpină pe domnitor și face parte din primul guvern provizoriu. După abdicarea lui Al.I.Cuza a făcut parte din locotenința domnească, iar mai târziu se remarcă printr-o rodnică activitate politică. Altfel spus, dacă ținem să fim corecți, n-am putea scrie o istorie modernă a României fără a marca și personalitatea lui N.Golescu.

Din punct de vedere diplomatic documentul se prezintă într-o ținută remarcabilă posedând toate semnele de validare, respectiv semnăturile miniștrilor în funcție: I.C.Brătianu, prim-ministru; M.Kogălniceanu, minis-

tru Afacerilor Externe; I.Docan, ministru Lucrărilor Publice; Gh. Chițu, ministru Cultelor și Instrucțiunii; I.Câmpineanu, ministru Justiției și Al. Cernat, ministru de Război. Documentul poartă totodată pecetea domnească ca semn al prezenței acestuia în cancelaria domnitorului. Documentul este constituit din 2 file, prima manuscris, recto, verso, cealaltă liberă, hârtia ușor cerată, fără filigran, are o stare bună de conservare.

Detaliând ușor conținutul documentului observăm câteva amănunte semnificative. În primul rând reținem prețuirea de care, pe bună dreptate, se bucura N.Golescu în fața primilor oameni politici ai țării, unii dintre ei foștii săi camarazi în lupta pentru realizarea României moderne. Sesizăm totodată că se cerea decorarea cu cel mai înalt semn al ordinului, cel de Mare Cruce, prelevându-se de art. 10 al Legii pentru instituirea ordinului. Articolul invocat era de fapt articolul excepției, în sensul că numai persoanele care făcuseră țării servicii cu totul deosebite puteau primi direct gradul de Mare Cruce, fără a mai trece prin primele patru grade, cum cereau uzanțele.

Importanța investiției cu însemnul de Mare Cruce consta și în aceea că, cel puțin la instituire, numărul membrilor ordinului era limitat la 1.000, dintre care: cavaleri - 500; ofițeri - 300; comandanți - 120; mari ofițeri - 60; mari cruci - 20<sup>4</sup>.

Literatura de specialitate certifică la rândul-i că cea dintâi decorațiune Steaua României, în grad de Mare Cruce a fost conferită generalului Nicolae Golescu. Decorația a prins-o în piept însuși domnitorul, fapt ce conferea posibilitatea de a purta imediat însemnul fără îndeplinirea formelor prescrise de regulament<sup>5</sup>.

Sigur că se poate ridica un semn de întrebare asupra grabei cu care este cerută conferirea medaliei. Astfel, legea se promulga la 10 mai 1877 și documentul în cauză este datat 22 mai, dată la care probabil nici regulamentul de conferire nu era pus la punct (vezi art. 12). Dar graba cu care se derulează evenimentele este de înțeles dacă ne gândim la faptul că acest mare patriot era deja în 1877 foarte bolnav, ținut la pat de o paralizie a picioarelor. De altfel, în decembrie 1877 (10/22) se stingea din viață și era înmormântat la Golești<sup>6</sup>, în cripta din biserica familiei.

## NOTE

1. Doc. 1877, mai, 22, Colecția Muzeului Național, inv. 286949.
2. Monitorul Oficial nr. 107, joi 12/24 mai 1877.
3. M.Dumitriu, N.Golescu, în *Făuritori ai unității și independenței naționale*, București, 1983, p. 75.
4. Monitorul Oficial nr. 107, joi 12/24 mai 1877.

5. C.Bacalbaşa, Bucureştiul de altădată 1871-1884, vol 1, Bucureşti, 1935, pag. 218.
6. M.Dumitriu, N.Golescu, în Făuritori ai unităţii şi independenţei naţionale, Bucureşti, 1983.

THE ORDER "STEUA ROMÂNIEI" (STAR OF ROMANIA). ITS FIRST  
AWARD - DOCUMENTARY ATTESTING

- Abstract -

The paper presents an unpublished document that has been purchased by the National History Museum of Romania quite recently (1991). The document is dated May, 22, 1877. It is the first award of the order "Steaua României" as "Grand Cross" to the general Nicolae Golescu.

Translated by Daniela Zdrenghea

# Pre Înaltate Domne,

Veteranul cauzei naționale a României este Generalul Nicolae Golescu. Nu de la 1848, ci cu mult înainte, din funcția sa, acest urmaș al marii familii a Goleștilor a fost în capul mișcării naționale.

Locotenent princiar în 1848, locotenent princiar în 1866, el nici odată, și mai ales în timpurile cele mai critice pentru țară, n'au lipsit patriei, n'au lipsit națiunii!

Pentru cine dă mai mult decât pentru Nicolae Golescu, Înălțimea Voastră poate să mai bine dicând se cuvine, să se ude de prerogativa ce 'i este acordată de art. 10 al legii instituției ordinului național Steaua României, ca ast fel însuși excepțiunea să fie răsplata serviciilor eminente făcute

Fig. 1. Cerere adresată domnitorului Carol I de către guvernul României pentru acordarea ordinului național "Steaua României" generalului Nicolae Golescu. 22 mai 1877. Fila 1.

Colecția Muzeului Național de Istorie a României

Petition addressed to king Carol I by the government of Romania in which the granting of the national order "Steaua României" (Star of Romania) for the General Nicolae Golescu is requested. May/22/1877.

The National History Museum of Romania.

țerei de acest mare Roman !

Venim de a ruga plcut pre înălțimea  
Văstră<sup>2</sup>, ca în conformitate cu art. 16 din  
legea mai sus citată, să acordati Generalului  
Nicolae Poleru, Marea cruce a ordinului  
național Stea Romană.

Suntem cu cel mai profund respect,

Prea înălțate Doamne,

și Măriei Văstre

prea plecata și  
prea supuși devotori.

Președintele Consiliului Miniștrilor  
Ministru de Interne și ad. int. la Financ. *W. Măkay*  
Ministru de Affacerilor Străine *J. G. M. M.*  
Ministru de Lucrărilor Publice *G. G. G.*  
Ministru de Cultelor și Instr. Publice *G. G. G.*  
Ministru de Justiție *H. H. H.*  
Ministru de Război General *C. C. C.*

Nr 468

București la 22. Mai 1877